

- gromadzi orzecznictwo sądów w jednym miejscu (poza sądami administracyjnymi),
- wszystkie części systemu są dostępne dla osób z niepełnosprawnością,
- SAOS jest systemem otwartym, co oznacza, że każdy/każda może podejrzeć źródła kodu, zgłosić uwagi, a nawet ściągnąć te źródła do siebie i postawić nową/ zmienioną wersję systemu.

SAOS poza tym, że gromadzi dane orzeczeń, udostępnia je poprzez www (wyszukiwarka, przeglądanie, analiza) oraz programowe API.

Po co korzystać z orzecznictwa?

1. Są to konkretne historie ludzi i problemów, jakie mają. Te problemy nie dotyczą tylko tych osób. Ciebie też dotyczą albo mogą dotknąć.
2. Możesz sprawdzić czy podobna sytuacja, w jakiej się znalazłaś/znalazłeś, trafiła kiedykolwiek do sądu i jakie rozstrzygnięcie zapadło.
3. Możliwe, że nie tylko tobie coś podobnego wydarzyło się. Nie jesteś sam/sama. To się zdarza.
4. Dostajesz różne argumenty w swojej sprawie.
5. Oswajasz specyficzny, hermetyczny język prawniczy, uczysz się go rozumieć.

Zastrzeżenie: W Polsce nie obowiązuje prawo precedensowe. Wyrok, który zapadł w jednej sprawie, nie gwarantuje, że taki sam zapadnie w podobnej. To jest szansa, bo może być dla ciebie bardziej korzystny, ale i zagrożenie, jeśli sąd rozstrzygnie na twoją niekorzyść. Wszystko zależy od tego, jakie argumenty przygotujesz.

Jak wyszukiwać informacje?

SAOS integruje dane, dlatego możesz łączyć ze sobą różne kryteria, co zawęży poszukiwania do tego, co cię interesuje:

- w oparciu o dany przepis ["Ustaw przepis"],

- według słów kluczowych, [słowa kluczowe pojawiają się tylko w orzeczeniach sądów powszechnych, są przypisywane przez sądy],
- według sędziego orzekającego,
- według daty orzeczenia,
- według typu sądu lub trybunału [sąd powszechny, Sąd Najwyższy, Trybunał Konstytucyjny, Krajowa Izba Odwoławcza],
- według rodzaju orzeczenia [zarządzenie, postanowienie, uchwała, wyrok],
- według ogólnego hasła, które znajduje się w treści orzeczeń ["Szukana fraza,"określasz ją dowolnie],
- według orzeczeń i przepisów, które przywołano w konkretnym orzeczeniu.

KROK 1: Wejdź w wyszukiwanie. Wybierz te kryteria wyszukiwania: a) które cię interesują, b) co do których masz wymagane informacje, np.: datę orzeczenia, sygnaturę itd. Im więcej kryteriów wpiszesz, tym bardziej precyzyjne będą wyniki wyszukiwania.

KROK 2: Wybierz typ sądu, jeśli wiesz, jaki sąd zajmuje się interesującą cię sprawą. Możesz wybrać sąd powszechny w danym mieście i wydział, a w Sądzie Najwyższym izbę oraz wydział.

Sprawdź, czym zajmuje się sąd lub trybunał:

- Sąd powszechny – wydział cywilny, pracy i ubezpieczeń społecznych, rodzinny i nieletnich, wydział karny

Rozprawa rozpoczyna się po wniesieniu pozwu. W sprawie występują powód/ka i pozwany/a.
powód/ka - osoba, która wytoczyła sprawę w postępowaniu cywilnym

pozwany/a - osoba, przeciwko której wytoczono sprawę w postępowaniu cywilnym

oskarżyciel/ka - osoba, która w procesie karnym wnosi akt oskarżenia i dąży do ukarania oskarżonego

oskarżony/a - osoba, przeciwko której wniesiono akt oskarżenia w procesie karnym

np.: odszkodowanie, alimenty (małżonka/ki, na rodziców i na wnuki/czki), przyjmowanie spadku, umowy zawierane na odległość, darowizny i służebność osobista, odwrócona hipoteka, zadłużenia ("chwilówki"), zatrudnianie młodocianych, niewypłacanie wynagrodzenia, zasiłki pielęgnacyjne dla

opiekunów/ek osób z niepełnosprawnościami, zwrot kaucji za mieszkanie komunalne, farmy wiatrowe i linia przesyłowa wysokiego napięcia, prawo do zasiłku i ubezpieczenia, kredyty, zwrot kaucji za mieszkanie komunalne, cyberprzemoc, przestępstw w sieci, wyroki nakazowe, konflikty sąsiedzkie (hałas, bezpodstawne wezwanie policji), przemoc w rodzinie.

- Sąd Najwyższy - wybrane kompetencje

1. protesty wyborcze

2. sprawuje nadzór nad działalnością sądów powszechnych i wojskowych:

a. rozpoznaje kasacje oraz inne środki odwoławcze,

b. podejmuje uchwały rozstrzygające zagadnienia prawne,

np.: emerytury pomostowe, umowy o pracę, prawo do lokalu socjalnego, likwidacja spółki, wspólność majątkowa małżonków.

Niektóre uchwały Sądu Najwyższego stają się zasadą prawną, co oznacza, że obowiązują w innych sprawach przed Sądem Najwyższym.

- Trybunał Konstytucyjny - orzeczenia

1. Bada zgodność aktów prawnych z Konstytucją i rozstrzyga spory kompetencyjne pomiędzy organami władzy

2. Skarga konstytucyjna

„Każdy, czyje konstytucyjne wolności lub prawa zostały naruszone, ma prawo, na zasadach określonych w ustawie, wnieść skargę do Trybunału Konstytucyjnego w sprawie zgodności z Konstytucją ustawy lub innego aktu normatywnego, na podstawie którego sąd lub organ administracji publicznej orzekł ostatecznie o jego wolnościach lub prawach albo o jego obowiązkach określonych w Konstytucji.”

(art. 79 Konstytucji RP)

- Krajowa Izba Odwoławcza

Rozpoznaje odwołania wnoszone w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego. Dotyczy przedsiębiorców, np.: tajemnica przedsiębiorstwa, składanie ofert, wadium.

KROK 3: Jeżeli szukasz konkretnego orzeczenia wykorzystaj pola takie jak: data, sygnatura, sędzia, rodzaj orzeczenia.

KROK 4: Jeżeli szukasz orzeczeń zapadłych na podstawie konkretnego przepisu albo ustawy, skorzystaj z pola "Ustaw przepis" w zakładce "Dodatkowe Kryteria", a w nim z pól:

a) Podstawy prawne (podstawy prawne przypisane do orzeczeń w systemach źródłowych NIE są przechowywane w ustandaryzowanym (zeszłownikowanym) formacie, lecz jako zwykły tekst (np. 'art. 23 k.c. oraz art. 103 uksc.' lub 'art.32, 34 ustawy o zawodzie lekarza i lekarza dentystry'). To powoduje, że jest możliwe jedynie tekstowe przeszukiwanie tego pola);

b) Powołane przepisy: - Rok/ Numer dziennika/ Pozycja aktu

c) Powołane przepisy: - Treść (Dziennik ustaw) (Kiedy zaczniesz wpisywać nazwę ustawy pojawi się lista podpowiedzi. Ustawę wpisz według schematu, np.: Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym)

KROK 5: Możesz szukać poprzez słowa kluczowe. Występują tylko w przypadku sądów powszechnych. System Analizy Orzeczeń Sądowych automatycznie pobiera orzeczenia z sądów powszechnych. Sąd powszechny, zamieszczając orzeczenie w swoim systemie, wpisuje słowa, które kategoryzują te orzeczenia, np.: alimenty, bank, odszkodowanie. Nie istnieje zamknięta lista słów kluczowych. Ta lista tworzy się na bieżąco w zależności od tego, jakie opisy/kategorie zastosował dany sąd. Kiedy zaczniesz wpisywać słowo kluczowe w polu, pojawi się lista podpowiedzi. Możesz wpisać kilka słów kluczowych.

KROK 6: Wpisywanie haseł w polu "Szukana fraza" ułatwi ci zakładka "Język zapytań". Dzięki wprowadzeniu kilku symboli możesz formułować zapytania, którego wyniki będą bardziej dostosowane do twoich oczekiwań.

Język zapytań wspiera użycie operatorów -, OR oraz cudzysłówów:

1. Cudzysłów

Zapytanie złożone ze słów pomiędzy cudzysłowami znajduje orzeczenia zawierające dokładnie podaną frazę. Na przykład, zapytanie "Jan Kowalski" znajdzie orzeczenia, które

zawierają dokładnie tę frazę. Czyli orzeczenia zawierające "Kowalski Jan", "Jan ma na nazwisko Kowalski" nie będą uwzględnione w wynikach wyszukiwania.

2. Operator minus

By znaleźć orzeczenia, które nie zawierają jakiegoś słowa, umieść znak minusa przed nim. Nie wstawiaj spacji pomiędzy minusem a słowem. Na przykład, dobro -osobiste znajduje orzeczenia, które zawierają słowo "dobro" pod warunkiem, że orzeczenie nie zawiera słowa "osobiste"

3. Operator OR

By znaleźć orzeczenia, które zawiera pierwsze lub drugie słowo, należy wstawić pomiędzy nimi operator OR. Na przykład, kara OR grzywna znajduje orzeczenia, które zawierają jedno lub obydwa ze słów "kara" i "grzywna". Można także łączyć więcej niż dwa słowa. Do tego celu należy użyć paru operatorów OR. Zapytanie kara OR grzywna OR nagana znajdzie orzeczenia zawierające jedno, dwa lub wszystkie trzy z podanych słów.

Jeśli nie zastosujesz żadnego specyficznego operatora, czyli wpiszesz słowa rozdzielone spacją, SAOS znajdzie orzeczenia, w których występują wszystkie wpisane słowa. Kolejność wpisanych słów nie będzie mieć znaczenia. Przykład: po wpisaniu *zbrodnia kara* znajdzie orzeczenia, w których występuje (gdziekolwiek) słowo *zbrodnia* i słowo *kara*.

Wyszukiwarka rozumie gramatykę języka polskiego, zatem nie ma znaczenia ani przypadek (mianownik, dopełniacz itd), ani liczba (pojedyncza, mnoga), ani rodzaj (męski, żeński, nijaki) danego słowa. Dla przykładu, jeśli wpisemy słowo *Kowalski*, wyszukiwarka pokaże również te orzeczenia, w których występuje fraza *Kowalskiego* lub *Kowalska*.

KROK 7: Orzeczenia przywołujące sprawę pojawią się, gdy wyszukasz listę orzeczeń. Link do orzeczeń przywołujących sprawę znajduje się w prawym górnym rogu przy danej sygnaturze orzeczenia

KROK 8: Po kliknięciu w konkretne orzeczenie, na szarym pasku po lewej stronie okna pojawiają się dodatkowe opisy powiązane z tym orzeczeniem, w większości jako linki:

a) Podstawa prawna - możesz wyszukać wszystkie orzeczenia wydane na tej podstawie prawnej

b) Powołane przepisy – widzisz wszystkie ustawy przywołane w danym wyroku. Klikając na link znajdziesz wszystkie orzeczenia, które przywołały ten sam przepis. Klikając na małe czerwone kwadraty przy danej ustawie, znajdziesz treść ustawy w Dzienniku Ustaw.

c) Korekty wprowadzone przez SAOS

Automatyczne korekty są wprowadzone przez system SAOS w czasie importu orzeczenia z zewnętrznego systemu. W SAOS nie wprowadza się zmian w danych, tylko korekty przy oczywistych omyłkach pisarskich.

d) Informacje o źródle orzeczenia - tutaj znajdziesz link do źródła orzeczenia (np.: strony internetowej sądu)

e) Dodatkowe informacje - Sprawy przywołane w treści orzeczenia oraz orzeczenia przywołujące tę sprawę.

Sądy powszechne są aktualizowane na bieżąco. Orzeczenia Sądu Najwyższego, Trybunału Konstytucyjnego i Krajowej Izby Odwoławczej nie są aktualizowane automatycznie. Aktualizowanie systemu SAOS odbywa się nie rzadziej niż raz na kwartał.